

Sundheds- og Kirkeministeriet
sum@sum.dk
cc: jbp@sum.dk og naspsst@sst.dk

16. september 2026

Ældre Sagen
Snorresgade 17-19
2300 København S

Tlf. 33 96 86 86
www.aeldresagen.dk
aeldresagen@aeldresagen.dk

Høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse om nærsundhedsplan og Sundhedsstyrelsens vejledning om nærsundhedsplan

Ældre Sagen takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til bekendtgørelse om nærsundhedsplan og Sundhedsstyrelsens vejledning om nærsundhedsplan. Vi har følgende kommentarer:

Ældre Sagen arbejder for, at der skabes bedre sammenhæng i ældres pleje og behandling og på tværs af region og kommune. Ligeledes er det en mærkesag for os, at der for ældre er adgang til ensartet og høj kvalitet i det nære sundhedsvæsen. Derfor støtter Ældre Sagen det overordnede formål med nærsundhedsplanen, hvor det er et centralt mål at styrke borgeres og patienters oplevelse af sammenhæng, kontinuitet og kvalitet i mødet med sundhedsvæsenet, og at det nære sundhedsvæsen styrkes.

Vi er dog bekymrede for, om bekendtgørelse og vejledning i tilstrækkelig grad sikrer den nødvendige sammenhæng og kvalitet i behandlingen for patienten. Nærsundhedsplanen er en vigtig mulighed for at realisere sundhedsreformens mål. Men det kræver, at der kommer konkrete og klare krav til planen. Dette ser vi som afgørende - ikke mindst fordi rammen med den nationale sundhedsplan og dens overordnede seks principper har mere art af sigtelinjer end en egentlig ramme med krav til, hvad der skal ske i det nære sundhedsvæsen.

Klare krav til nærsundhedsplanen – ellers risikerer vi på ny et postnummer-lotteri

I nærsundhedsplanen er der mulighed for at opstille mål. Men det er vigtigt, at der bliver stillet konkrete krav til mål og opfølgning. Der skal naturligvis tages hensyn til lokale forhold, men det er også vigtigt, at man lever op til intentionerne om, at der skal gøres op med postnummerlotteriet. Tilbud, behandling og kvalitet skal ikke afhænge af, hvor patienterne bor.

Af hensyn til patienten er det af afgørende betydning, at nærsundhedsplanen sikrer sammenhæng i behandlingen. Derfor skal der være klare krav til, hvem der har ansvaret for opgaverne, og hvad der kræves af dem.

Der er bl.a. behov for forankring og ejerskab i kommunerne af sundhedsrådets nærsundhedsplan. Det er af afgørende betydning, at der er et forpligtende samarbejde mellem sektorerne, hvis der skal skabes sammenhæng. Her vil det også være relevant ikke blot at nævne kommunale sundhedsindsatser som sygepleje og forebyggelse, men også at udtrykke vigtigheden af, at sammenhængen tænkes helt ind i ældreplejen som et område, der også kan bidrage til forebyggelse.

Derudover skal kvaliteten i behandlingen sikres til gavn for patienten. Der skal naturligvis være plads til individuelle og lokale hensyn i nærsundhedsplanen. Men et væsentligt mål med sundhedsreformen var at skabe lige muligheder og kvalitet i tilbud til borgeren uanset bopæl. Det er ikke tilstrækkeligt sikret gennem konkrete krav i det foreliggende udkast til bekendtgørelse og vejledning.

Vejledningen bærer i det hele taget i høj grad præg af at formulere rammer for indholdet i nærsundhedsplanerne uden at definere klare krav til selve indholdet. Dvs. at der er lagt op til, at man lokalt aftaler, hvordan man vil beskrive det konkrete indhold i fx hjemmebehandlingsteams, det udadvendte sygehus eller sammenhængende patientforløb af høj kvalitet. Det er vel at mærke første gang i det danske sundhedsvæsen, at der nu skal udarbejdes nærsundhedsplaner. Derfor finder vi det altafgørende, at der er en mere grundig og konkret vejledning – ellers kan vi være bekymrede for, at vi på ny udvikler et postnummerlotteri, nu med 17 lodder for hvert sundhedsråds geografiske område.

Vi vil på det kraftigste opfordre til, at Sundhedsstyrelsen til inspiration nævner konkrete eksempler på løsninger i vejledningen. Som fx "Kom trygt hjem", der sikrer et tæt samarbejde med kommunen om pleje og behandling for ældre patienter, der udskrives fra sygehus. Et projekt i Region Syddanmark har vist, at genindlæggelser og dødelighed blandt ældre patienter udskrevet fra sygehus efter operation for hoftebrud blev halveret med en reduktion i 30 dages dødelighed fra 13 pct. til 6 pct. og en reduktion i genindlæggelser fra 30 pct. til 14 pct.¹ Det er et eksempel, der med fordel kan udbredes til resten af landet, hvorfor det kunne tjene som eksempel i en vejledning for nærsundhedsplanerne, der har både kvalitet, sammenhæng og samarbejde på tværs som formål. Sundhedsstyrelsen bør derfor gennemgående i vejledningen inkludere eksempler på dokumenteret god praksis for at give inspiration til det videre arbejde med at indgå lokale aftaler og planer.

Endelig skal der være et tydeligt krav om, at civilsamfundet bliver inddraget i udarbejdelsen af nærsundhedsplanen. Der skal tilrettelægges en proces, hvor de kommende patient- og pårørendeudvalg inddrages løbende. Bekendtgørelsen om patient- og pårørendeudvalget skal dermed også afspejles i bekendtgørelsen og vejledningen om nærsundhedsplanen.

¹ <https://www.regioner.dk/services/nyheder/2023/november/regioner-og-kommuner-vil-udbrede-indsats-der-nedbringer-doedelighed-og-genindlaeggelser/>

Ældre Sagen er af den opfattelse, sundhedsrådene er en væsentlig aktør i realiseringen af sundhedsreformens mål. Men skal de opnås, kræver det, at der kommer konkrete og klare krav til, hvad sundhedsrådets nærsundhedsplan skal indeholde. Ellers opnår vi hverken sammenhæng, nærhed eller lighed.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. direktør